

MAGYAR NÉPLAP

FUGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkesztő

BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest. VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

A magyar nyelv joga.

Budapest, július 30.

Andrássy belügyminiszter azt mondja, hogy teljesen kész a választói reform törvényjavaslata, csak azért nem teszi most közzé, nehogy a nemzetiségiek büns izgatásra használhassák azt ki a nyári időkben. Nem sok bölcsesség nyilatkozik meg ebben az indokolásban, mert ugyanakkor a magyar nemzetet is elüti Andrássy attól, hogy a nagyon fontos törvényjavaslat belső világát megismerje, magának arról véleményét formáljon és felöle ítéletét is hallassa.

És ha ezt szemére vetjük a belügyi kormánynak, ha ezt a szokatlan zárkózottságot gyanusan fogadjuk, zokon is vesszük, akkor a bizalmatlankodást írja csak egyedül a maga számlájára a kormány.

Persze, hogy mi is tudjuk azt, a mit a kormány tud: Nehéz volna tán lehetetlen is olyanná alakítani az új választói jogot, hogy az ország valamennyi társadalmi rétegét és minden osztályát kielégíttesse; emberi bölcsességet meghaladó követelmény volna az, hogy alkosson a törvényhozás olyan választói jogot, melyet aztán sohase kelljen újra munka alá fogni.

A min más országokban éveken át elveszekedtek a pártok és államférfiak, a min most nálunk pálcza-lovagolnak a nemzetközi szociálisták, hogy t. i. milyen eszközökkel fog megtörténni a nemzeti közakarat megnyilatkozása a szavazásokon, vagyis hogy egyenlő szavazati joga lesz-e a választó polgároknak vagy talán némelyiknek többes? hogy

lesz-e cenzus, melynek alapján valaki több helyütt is gyakorolhasson szavazatos jogot? hogy községenkint fognak-e szavazni, vagy körönkint? lesz-e kerületi központ, avagy minden megyében a székhely lesz az igazi választási színhely? hogy titkos lesz-e a szavazás vagy nyílt? ezek mind nem tartoznak a reform elvei közé, ezek a körülmények kérdései, miket most így, később úgy állapíthatunk meg és ha a módok közül egyik se tetszik, majd találunk idővel még újabb módot a kísérletekre.

Főbb irányelvek jöjjenek itt tekintetbe!

Ezek közt is legelső és legfőbb, majdnem kizárólagos, melynek minden mást alá kell rendelni: a nemzeti cél!

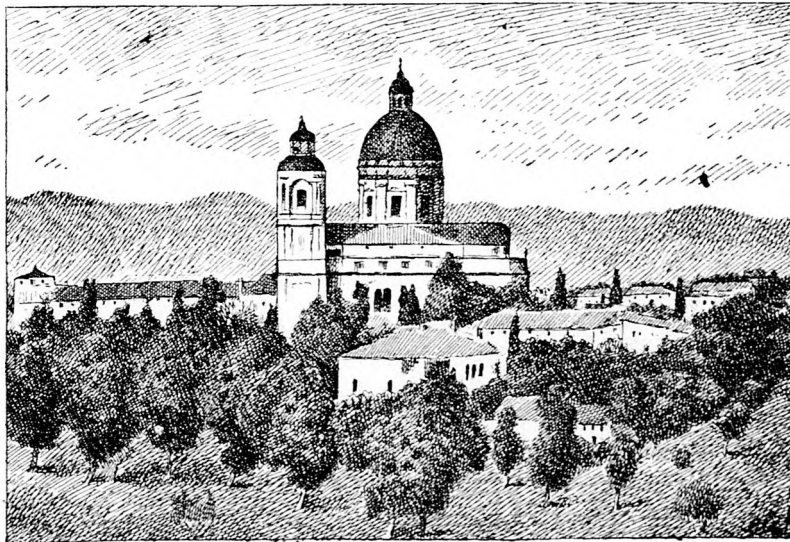
Nemzeti célt pedig csak akkor fog szolgálni az új választói jog, ha

már alapját akként rakjuk le, hogy mellékes czélokot ne is szolgálhasson.

A mi hazánk területén csak egyetlen nemzeti cél lehetséges: a magyar! Magyarrá kell tenni ezt az országot, sokkal magyarabbá, minő ma. Sajnálkozni való tény, hogy Árpád örökségét ezer esztendő multával kell magyarabbá tenni, de a sajnálkozás még nem szégyenkezés és hacsak a jövőben megteszszük a tenni valót, nincs is okunk, hogy a mult miatt pironkodjunk.

Magyarrá teheti a választói törvény inkább ezt az országot, mint az iskola.

Szomorú tapasztalat, hogy még ott se magyarosodik a nép, hol az iskolások mind tudnak magyarul, mire elhagyják a néptanodát. Alig verik le lábukról ugyanis az iskola porát a kis tótok, románok, szerbek,

Porziunkula Aszisziben

melynek híres bucsunapját augusztus 2-án az egész világon megünneplik.

és többiek, az életben simulnak szüleik hagyományához és beszélnek a nekik honos nekünk idegen nyelvet minden magános érintkezésükben addig-addig, míg végezetül nem is tudnak magyarul semmit.

Nincs a magyar nemzeti államnak semmi módja, hogy valaha az életben ellenőrizze idegen nyelvű fiait: vajjon tiszteletben tartják-e az állam nyelvét? beszélnek-e? mivelik-e? elfelejtik-e?

De az új választói jogban tudnánk magunknak ilyen ellenőrzést berendezni. Ha a választói jogot ahhoz a jogos követeléshez kötjük, hogy szavazata csak annak legyen, a ki magyarul írni, szólni, tárgyalni tud, akkor a nemzetiségeket a választások minden alkalma, de sőt a választási összeírások minden éve jól fogja ellenőrizni, hogy ápolják-e szívökben a magyar nemzethez való tartozás szent érzését, becsülik-e a magyar állam nyelvét? beszélnek-e maguk közt is, ne hogy elfeledjék?

Ezért ragaszkodunk mi ama követeléshez szigorúan, hogy szavazata csak annak legyen, a ki magyarul szólni és írni tud. Szólás alatt pedig nem akarunk holmi gagyogást, mondattörést, szócsürést érteni, hanem értelmes beszédet, olyat, minőt minden elemi műveltségű embertől elvárhatunk.

És ki mondhatja ránk, hogy méltánytalanok vagyunk ilyet kívánván! Mikor a nemzet jogot ad, szabad annak árát kérni. Adjuk nekik a legszentebb jogot, részt az alkotmányból, rendelkezést a jogi és törvényi életben, befolyást a gazdasági és politikai életben. Méltán szabhatjuk ennek árú az, hogy nyelvét a nemzetnek, nyelvét a közéletnek tudja és szeresse is mindenki, ki ilyen jogot élvez a hazánkban.

Andrássy nem akarja megmondani, tartalmazza-e ezen kívánságunkat a kész törvényjavaslat, melyet augusztusban visz fel a királynak. Csak annyit felelt: nem kívánatos, hogy a nemzetiségek a nyári időt bünyös izgatásra használhassák. Ebből most már tessék érteni igent vagy nemet.

Hát várjunk békességben. De szilárdul álljunk is meg a kívánság

mellett. A nemzetiségek szarvát egyszer már le kell törni. Ne sérthesse a magyar nemzet nyelvének jogát minden falatka nemzetiség és minden alkalommal. Lássuk csak, kedveskedett ez a hét is ilyen orzspirító sértéssel. Karlóczán egybese-reklettek az óhitű szerbek, hogy pátriárkát válasszanak. Királyunk biztost küld a gyűlésekre. Az igazságügyi miniszter személyét bizta meg, hogy őt képviselje ott. Günther persze magyarul szolt a gyűlésen. Tolmácsoltatta a beszédjét szerbül is, de erre nem volt köteles. Mégis, mikor aztán kiment a gyűlésből, hogy most már tegyenek-vegyenek a ráczok izlésükre és kedvük szerint, akkor első szavuk az volt, hogy tiltakozzanak a magyar királyi biztos magyar szavai ellen.

Tehát annyira elbizakodottak, hogy megkövetelnék a magyar királytól, megkivánnák a magyar kormány egyik tagjától is, hogy az kedvükér tudjon szerbül és azon a nyelven szóljon hozzájuk, ne pedig a magyar állam hivatalos nyelvén.

Nos, ilyesmi már szinte türehetetlen a huszadik században.

De annál indokoltabb, mikor mi azt követeljük, hogy a ki elélep és szavazni akar a magyar országgyűlésbe küldendő magyar képviselőre, vagyis mikor a magyar állam életébe nyer befolyást, akkor tudjon és szóljon magyarul, ne pedig más nyelven.

Ezt a fontos jogát a magyar nyelvnek meg kell állapítani abban az új törvényben. Ha elmulasztanók ezt a kedvezően kínálkozó alkalmat, nagyot vétenénk a magyar nemzeti szentség ellen.

Az idei kath. nagygyűlés.

Az országos katolikus szövetség mint a katolikus nagygyűlések megbízott rendezője, immár közzétette, hogy az idei nagygyűlés szeptember 13, 14 és 15-ik napjain lesz a budapesti Városliget nagy iparcsarnokában. Vázlatos előrajza a programnak ez volna:

13-án, vasárnap délután eukarisztikus körmenet. Ugyanazon a napon

a pápai jubileum disz-ülése és ünnepi felvonulása.

14-én, hétfőn délelőtt a szakosztályi ülések, középponti jellegű egyesületek kongresszusai. Délután az első nyilvános ülés.

15-én, kedden délelőtt a második, délután a harmadik nyilvános ülés, mely utóbbi előtt a zárt ülés is megtartandó.

Az általános program keretében alakul meg az Országos Katolikus Diákszövetség, ugyanakkor alapítják meg a Katolikus Iskolaegyesületet is, melynek terve már kész.

A nagygyűlés kiegészítésére szolgál a városligeti Múcsarnokban rendezendő egyházi műipari kiállítás egy estélyivel, melyet az Iparművészeti Társasággal karöltve rendeznek.

Részletesebb programmal majd később lép elő a Szövetség. A nagygyűlés irodája a Ferencziek bazárjában van.

A gyógyító növény értékesítése.

Egynéhány év óta fölébredt nálunk az érdeklődés a vadon termő gyógyítónövény szedésére iránt. A nagyközönség figyelme fölhívatott e parlagon heverő gazdasági ág iránt, a mely arra lenne hivatva, hogy a kis exisztenciák jólétét emelje. Az egyéb keresetre és nehezebb munkára már képtelen egyének, mint az elagott öregek és a serdülő gyermekek igen hasznos foglalkozást találnak a vadon termő gyógyítónövény szedésében. De még a munkabíró asszonyok közül is azok, a kiket a házi tennivalók, a gyermekek gondozása stb. a házhoz köt, úgy, hogy nem mehetnek el egész napra a háztól, a közelben gyógyítónövény szedésével nagyon jól hasznosíthatnak egy-két órát.

Mindenki, a ki ezt olvasta, vagy erről hallott, belátta, hogy a gyógyítónövény-gyűjtésnek nagy szociológiai jelentősége van, s hogy ez az ügy mégis oly lassan haladt előre, annak két körülményben rejlett az oka. Egyrészt az volt az ok, hogy nem volt, a ki a gyűjtött növényt megvegye, és forgalomba hozza, pedig a a külföldön nagyon kapós egyik-másik nálunk vadon termő gyógyítónövény, a másik ok a tudatlanság volt; a nép nem

ismeri azokat a növényeket, a melyek a világpiacra kelendők.

Mindezeket a bajokon segít most már Darányi földművelésügyi miniszter intézkedése. A forgalmazást megkezdte nagyban egy a múlt évben Szegeden alakult társaság, a mely egyéb keresett hazai termék mellett a gyógyítónövényt is külföldre szállítja, a mellett fel is dolgozza és kész drógment hozza forgalomba. Ebben a tekintetben nagy haladást konstatalhatunk. Eddig ugyanis, ha szedtek is nálunk gyógyítónövényt, az csak egészben, nyers állapotban ment ki a külföldre, a hol az arra berendezkedett nagy drógista-czégek válogatták, feltakarították és fölvtágták és nagy részét újból visszahozták hozzánk elfogyasztásra kétszeres és háromszoros árrban. Annak a nagy árának, melyet a patikus a drógokért szed, legnagyobb részét a földolgozó drógista élvezte, a ki a drógot sokszor egész csekély fáradsággal és költséggel kikészítette, míg a gyűjtő, a ki verejtékkel szolgált rá kis keresményére, aránytalanul keveset élvezett a haszonból. A haszon legnagyobb része tehát a külföldre vándorolt, mert a vállalkozó drógista eddig mind külföldi volt.

A másik akadály a nép tudatlansága volt. Hogy ezen a bajon segítsen, nevezetes akciót indított a földművelésügyi kormány, nevezetesen a papok és tanítók útján óhajtja a gyógyító növények ismereteit a nép közé juttatni oly formán, hogy tanfolyamot nyit a kolozsvári gazdasági akadémián papok és tanítók részére, a hol azok a nálunk vadon termő gyógyító növényekkel, kezelésükkel és értékesítésük körülményeivel megismerkedhetnek. Az egyhetes tanfolyamra fölvetetteknek ad a földművelésügyi kormány 64 korona ösztöndíjat és szabad lakást az akadémia internátusában. Erre a tanfolyamra a földművelésügyi kormány a tavasszal pályázatot hirdetett. Összesen 15 ösztöndíjra hirdettek pályázatot s erre százhetven folyamodvány érkezett be. Ebből látszik, mily élénk az érdeklődés ez ügy iránt és ez a körülmény bizonyítja, hogy mily fontos akciót indított a földművelésügyi kormány. Tekintettel erre a nagy érdeklődésre, a kormány a résztvevők számát 15-ről 20-ra emelte, a mellett megengedte, hogy négy pályázó a saját költségén vegyen részt a tanfolyamon.

E hónap 27-én nyílt meg a tanfo-

lyam a kolozsvári gazdasági akadémiában, a hol az elméleti részt egyik gazdasági akadémiai tanár adja elő, a gyakorlati részt pedig egyik kolozsvári drógista fogja a tanfolyam hallgatóival megismertetni. Tananyagul szolgál az akadémia botanikus kertje, és gyógyítónövény telepe, a hol különböző gyógyítónövényeket kísérletileg termesztik, valamint az akadémiának természetes és mesterséges szárítói is. Most rendeztek be ebben az akadémiában egy fűthető mesterséges szárító helyiségei is vannak, ugyanint a komlószárító és padlások, a hol kereteken száradnak a gyógyítónövények. E tavasszon gyógyítónövény beváltó-állomást is szervezett az akadémia olyképpen, hogy régi magtárát átengedte a növény szárításnak. A beváltást egy kolozsvári drógista intézi, a szegedi kiviteli részvénytársaság részére. Ide hordja a kolozsvári szegény nép a szedett növényeket s azonnal készpénzzel beváltják a portékáját. Egy-egy nap valóságos zárandoklat volt a magtár felé, a hová gyermekek, asszonyok, leányok és még férfiak is hordták a különösen keresett s a hártárban vadon termő gyógyítónövényeket. Ezen a telepen tehát a tanfolyam résztvevői színről-szinre láthatják a gyógyítónövénygyűjtést, szárítást és értékesítést. A tanfolyamra fölvetett papok és tanítók az ország minden részéből valók s így remélhető, hogy a tanfolyamon szerzett ismereteket szerte viszik majd az ország minden részébe.

E tanfolyam rendezésével egészen eredeti és új dolgot mivel a földművelési kormány, minthogy ehhez hasonlókat ez ideig még sehol sem rendeztek.

POLITIKAI VILÁG.

Az új alkotmányosság

Török szomszéd, gratulálunk Az új alkotmányossághoz. A sok jó, derék törvényhez, Pompás szónoki virághoz!

Mert ebben nem lesz hiányod S hogy ha elnéznél mihozzánk, A mi t. Házunk kincséből Egetmást fel is aldoznánk.

Kell egy kis obstrukcióeska? Vagy a »viszoké szabore? Vagy a jó Fabricziusról Néha nem álmodozol-e?

Perczel Dezső zsebkendőjét Tisztelettel ajánlom föl... — Ezek aztán megtanítanak, Hogy a parlamentarizmus Nálunk sem fenéig tejjöl.

Gili Balázs.

Magyar liturgia.

A szerbek egyháza most választ magának szentatyát; heves torzsalakodás és éles ellentétek dülnek a választó kongresszuson. A kormány jelöltje Bogdánovics Luczián budapesti püspök, a ki írásban kötelezte magát, hogy a pátriárkai székhelybe költözve, a magyar ortodox hitközségekben, minő van Szentesen, Hódmezővásárhelyen, Miskolczon és másutt is, a magyar nyelvű templomi szertartást fogja elrendelni. Persze a tulzók erősen támadják e miatt Bogdánovicsot és a szerb nép árulójának nevezik őt.

Arad vára foglyai.

A boszniai katonai törvényszék által elítélt újságírókat és politikai vétkeseket Aradra, a kazamatákba tették el büntetesképpen. Arad város közgyűlése tiltakozott az ellen, hogy ilyen célra legyen használható a híres magyar történelmi vár és a kormányhoz fordultak közbenjáró szóért. A hadügyi miniszter nem várta meg Wekerle közbelépését, hanem tiszteletet tanusított az aradi polgárok érzése iránt és a boszniai politikai foglyokat Möllersdorfba vitette át.

A kormány nyári munkája.

Csütörtökön minisztertanács volt, melyen a folyó ügyeket intézték el. Ezen kívül augusztus elején lesz még egy tanácskozása az összes kormánynak, melyen az 1909-iki költségvetést vitatják meg.

A züllött gyermekek óvása.

A belügyminiszter utasította a csendőrküldeti parancsnokokat, hogy a járőröket oktassák ki, mikép bánjanak a felfedezett züllött gyermekekkel. Ha csavargó gyermeket találnak, azt kísérik be. Ha a gyermek tizenkét éves mult, de tizenöt még nincsen, mikor büntetett, vétség vagy kihágás miatt letartóztatják, azonnal a legközelebbi állami gyermekmenhelyre kell azt vitetni, onnan intézik el további sorsát. Ha züllésnek indult gyermek kerül szemük elé tizenöt éven alul, gyermekmenhelyre adandó akkor is, ha semmit

sem követett el. Utasította a belügyminiszter a hatóságokat, hogy a csendőrök gyermekmentési munkáját mindenkor fokozott hathatósággal támogassák.

A községi jegyzőkért.

A kormány támogatni akarja a községi és köri jegyzőket. E célra a czinkotai leánynevelő-intézetben már a következő tanévtől kezdve huszonöt egész ingyenes és ötven félingyenes alapítványi helyet biztosít a jegyzők leányainak. Előnyben részesülnek az árvák vagy anyátlanok. Az alapítványi helyeket mindenkor a belügyminiszter ítéli oda. Az ingyenes helyek 600, a félingyenesek 300 koronába kerülnek az államnak.

A királyhelmecezi mandátum.

Meczner Béla kinevezett főrend vasárnap bucsuzott el kerületi választóitól, beszámolván a politikai életről. Ezután Sennyey Miklós bárót egyhangulag jelölték, ki elmondta programbeszédét, melyben ígérte, hogy az ország független közjogi és gazdasági javáért fog munkálkodni. E héten a jelölt körutazást is tett a kerületben. Augusztus negyedikén lesz a választás.

A nagyatádi választás.

Nem hiába somogyi kerületről van szó, de hangos és mozgalmas is, mikor választ. Prinke Sándor visszalépése folytán most a függetlenségi párt Piszár Antal dr. barcsi ügyvédet jelölte, akit az országos központ is támogat. — Szabó István földmivesnek pártja 4—500 főre rug és erős terror eszközökkel dolgozik. Kezdetben az értelmiség is rokonszenvezett Szabó jelölésével, de mert utóbb kiméletlen szocialista elveket hirdetett beszédjeiben, sőt korteseit a szocialisták közül választotta, kik a földmivesnépet az uri osztály ellen lájítják és így a békét feldulják, a legtöbben elfordultak Szabótól.

A balpárt is szer ezkedik és Komjáthy Bélát kívánná felléptetni.

A választás augusztus elsejére van kitűzve; elnökölni Marton Gyula kaposvári ügyvéd fog.

A fehértemplomi határozat.

Az a szegényleni való szolgáltság, melyet a fehértemplomiak tanusítottak a gotterhalte nóta miatt és melylyel érdemekben gazdag polgármesterüket kívánták támadni, törvénytelenül is jött létre. A közgyűlési meghívóban nem volt kirva, hogy milyen tárgyban tartanak rendkívüli ülést; törvénytelen

az a rendelkezésük is, hogy a határozatot ne lehessen megföllebezni. Ezt csak azért erőszakolták, hogy feliratukat okvetlenül elküldhessék az uralkodó háznak. A temesmegyei törvényhatóság a határozatot meg is semmisíti és reméljük, hogy a királyi kabinetiroda is illő megtorlást fog válaszolni az okvetetlenkedő sváboknak.

Nemzetiségi mozgolódás.

Mig egyrésről mindent megteszünk, hogy a nemzetiségi békét helyreállítsuk, addig másrésről ellenfeleink újabb és újabb támadásokat intéznek ellenünk. Így a románok pártja most arra kényszeríti az országgyűlésbe küldött román képviselőket, hogy minden vasárnap másuttartsanak népgyűléseket, melyeken a népet izgató és lázító beszédeket mondjanak. Jellemző a képviselők alacsony szerepére, hogy az elmondandó beszédet nyomtatott papírosan adják eléjük és ők ezt elfogadják, elvállalják és mint a szajkó úgy viselkednek.

A karlóczi kongresszus.

E hó 28-án nyílt meg Karlóczán a görög-keleti szent patriárkát választó szerb egyházi zsinat. Günther Antal igazságügyminisztert bizta meg a király személyének képviselésével, kit mind Ujvidéken, mind Karlóczán nagy díszszel, katonai díszszázaddal, ágyudörgéssel fogadtak. A kedden felolvasott királyi kézirat csupán a patriárkaválasztást jelölte ki a kongresszus tárgyául, a többi fontos ügyet majd újabban e célra egybehívott kongresszuson intézik el. Ez ellen több felszólalás történt, mert a tilalomban az egyházi autonómia megsértését látták, megelégedtek azonban az erre vonatkozó elvi kijelentések tételével. A legemlegettebb jelöltek *Bogdanovics* Luczian püspök és adminisztrátor és *Zmejnovics* Gábor verseczi püspök. Az előbbi a kormány jelöltjének tartják. Zmejnovicsról azt hiszik, hogy a király neheztel reá az elhunyt *Brankovics* patriárka ellen vezetett küzdelem miatt s azért nem egyeznek bele megválasztásába.

TÁRCZA.

Távolból.

*Az est a földet karjaiba vette,
Köröttem néma csend honol.
Lelkem elröppen társait keresve
Egy kis szobában valahol.*

*Ott mostan éppen nyugovóra térnek,
A mama, fiu, s két kis lány.
Onnan most forró ima száll az égnek
És áldást kérnek én reám.*

*A kicsikéket anyjuk betakarja,
Arczukra édes csókja hull.
Mindháromat lágyan átöleli karja
Aztán rám gondol szótlanul.*

*A fáradt pillák lassan lecsukódnak,
A kis család így elpihen.
A lelkem szárnya jó lesz takarónak.
Örnek meg forró, hű szívem.*

*Ringasd el őket édes, boldog álom,
Aludjanak szép csendesen — —
Jó éjt én édes, aranyos kis párom.
Jó éjt három szép gyermekem.*

Szegény.

Ósdi történet. Irta: *Geissler M.*

— Hát kisenvedett a szegény kis lelkem!

Néhány pillanat mulva tudta már az egész falu, hogy meghalt. A ki hallotta, annak köny szökött szemébe s csak úgy folydogált az arcán végig.

— Meghalt — mondogatták a többiek; — oly csendesen és szenvedések nélkül szenderült el szegény gyermek! Egy éjjel történt. De hová lesz most a szegény öreg ember?

Most már többet gondoltak az öregre, mint a szegény megboldogult Irmuskára. „Jobb keze“ volt a kis lány; de a mi még többet jelentett — mert hiszen öreg ember letére épp és egészséges volt ő — a gyermek volt utolsó nyara hajdani boldogsága napjának.

Ez a nyár most végkép kialudt, tekintete — melyet oly ritkán derített fel némi szegényes öröm csilláma — még komorabbá vált, mint azelőtt volt. Hát a szive? Nem tudta azt kivülem senki, hogy mi lakott ebben a szivben. Elárvult, meggyötört sziv volt az, ám csendesen bizó Istenben.

— Meghalt a szegény kis lélek — így újságolták nékem is, három nappal azután, hogy szelíd kék szemei lecsukódtak.

Ezért pénzt adtam most a cselédnek s így szólottam:

— Fehér rózsá koszorut végy s tedd a koporsójára. Megértted?

Mikor ismét magamra maradtam a szobában, tollamat félretettem s hátradőltem székemben. A levegőben világos kék gomolyok szálltak le és föl. Az íróasztalom szélére helyezett szivar égett el magától s ennek a füstje emelkedett az íróasztaltól föl a tetőig; a füstfellegek élesen váltak el a fal sötétzöld alapjától.

Tavaszi napra emlékeztem; a késő délutáni nap leáldozóban volt a hegyek fölött. A réteket bizonyos, még a nyári esteken is jelentkező, hűspára lengette be, s virágillattal töltötte el.

Kint pedig verőfény, aranyos vidám verőfény terült el, sárga szárnyú pillangók próbálkoztak meg első repülésökkel, ablakom előtt a pinty himbálódzott a cseresnyefa lombjai közt. A barna burokból bátortalanul ütötte föl a fejét a zsenge füvecské. Azután magam is kivonultam az aranyos verőfényre s szívemet megtöltötte a ragyogásával, derűjével.

A nap sugározva vonult a távoli hegyek felé. A vetések üde zöldjéből röpönt föl a pacsirta, az őszi vetés barázdái között fényes ezüsfonalak csörgedeztek s ezer meg ezer kutacska alakult. A szántóföldeken meghasadott hantok zizegtek, a csirázó élet hasogatta meg.

Messze, messze a falu felé lépdelt. Késkeny ösvény kigyószik ott a falu mentén.

De hallga! Amott az égerfák fölül mélabús hegedű olvadozó hangjai szállottak felém, szeliden hullámozottak ki a világos, nehéz tavaszi levegőbe . . .

Melitem pedig könnyedén szökdecselt tova a patak, fölöttem a pacsirta zengett — s a hegedű hangjai szállongtak a fájdalom szárnyain . . . Dalamuk halkán vonult felém az égerfa ligetből.

A dal hirtelen elnémult; a fák közül leányka bukkant elő; friss ibolya bokréta volt a kezében.

— Nem hallja, bácsi? Apa játszik!

A leányka elhallgatott: rám szögezte nagy kék szeméit s mintha irgalmat esdett volna tekintetével!

A bokrok mögött hátával egy égerfa törzsének támaszkodva, aggastyán üldögélt; széles karimájú kalapot viselt, egészen a homlokára huzta. Széles ezüst szakáll a mellére omlott.

Az öreg most az ölen pihentette vonóját, a gyermek félig félénken, félig örömmel simult az aggastyán oldalához, mert egy kis jutalmat remélt. Az aggastyán folytatta a zenét, halkán szeliden játszott tovább.

Majd élénkebb hangokat csalt elő; az erőteljes vonások alól merész hangok szökdeltek elő, mintha pintyöke csicseregne a fenyő lombok közt, vagy az aratóünnep tánca folyna . . .

Azután ismét meghalkult a dal s enyhébben működött a vonó. Végre

ismét bánatosan röpönt ki a tavaszi levegőbe, fájdalmas, mint a csalogány tavaszi bucsuja, mámorító, mint a lángnedvű borok itala . . .

— Uram, — mondá az öreg, dalát befejezve — bocsásson meg, hogy így játszottam, mint a kinek szívét törte meg a végzet; hallania kellett volna ifjukorom dallait, mikor még bevándoroltam az országot s a házak alatt tánczba csalogattam mindenkit, a ki csak mozdítani tudta a lábát. De hát ma is a szomorúság ösvényére kalandoztam el, a mi mindég megtörténik, a mióta kialudt a szerencsém csillaga . . .

Nézte ezt a gyermeket. Unokám, szegény árva. Őt hagyta meg csupán irigy sorsom. Ezek előtt szakadt rám úgy a balsors, hogy mindenemet elrabolta; megtörte reményemet és — megfosztott a hitemtől!

Hogy szidkoztam, mikor éjjente a fekhelyemhez furakodott a bánat; sápadtan kisétetiesen, mint a szürke padlás ablakokon beszivárgó holdvilág . . . Itt feküdtem, anyját pótolva egy kis leánynak; mert a lányom gyermeke ez; özvegyasszony volt; ma már nincs; ezen gyermek születése volt a halála.

Fénytelen csillagtalan időszak volt ez, álmatlanul hánykolódtam éjjeken át kemény fekhelyemen, csalánnal volt talán behintve. Melitem pedig csöndesen, mintegy kialvó félben, lélegzett egy pólyás csecsemő; nem volt inge, nem volt ágya. Halálos beteg volt leányom a gyermek születése előtt.

Egy szál rongyban vergődött a gyermek és nem pusztult bele. Szűk ételen, a padlás szoba fullasztó légköre volt a sorsa, mégis megnőtt, mégsem pusztult el. Egy szép nap puha kenyérrrel s egy bögre tejjel tértem haza. A rojoga lépcsőkön fölfelé haladva fáradt lépteimmel ezt gondoltam: Ha ez a lépcső összeomlana, ha romjai alá temetne!

Félretoltam a szűk ajtó reteszt, odabent pedig a szegényes, ócska kamra közepén, minden támasz nélkül állott a gyermek; kicsi karjait felém terjesztette és kaczagott nagy örömeiben! Uram, napsugara volt ez lelkennek; percz alatt lesodorták e kezeckék a hónapok alatt fekete porrént reá rakodott szomorúságot!

E pillanattól fogva Isten áldásának tekintetem e gyermeket; csillagként derült fel, hogy a szívem sötét éjsz-

káját eloszlassa. Csöndesen szállott meg s töltötte meg fáradt keblemet a szeretet! Minden reggel növekedett; apai, anyai szeretet forrt abban együvé; oly mély volt, mint két szív szeretete együtt. S nem volt szavam, hogy Istennek hálát adjak érte!

Megjött a tél. Uram, ön bizonyára nem élt még végig telet padlás szobában! Ha tűznap borul tikkasztó hevével az izzó cserépfödélre s elviselhetlen teherként nehezedik a fejre és vállakra, akkor még van segítség: egy csöndes szellőcske libbenése, a mely hűsen simogatja meg a leplezetlen mellett, mezitelen karokat, vagy egy tenyérnyi friss viz a homlokra és ajakakra . . . Hanem a tél hidege ellen ugyan hiába hős a nyomor!

A vaskályha kipirul a — rozsdától, nincs kezünkügyében egy hasábocska fa, egy marék szén, legföljeb az őszi viharok idején a hátunkon hazaczipelt rőzserakás. A szakadozott köpeny csak nagyon felületes oltalmat nyújt a rozszant vén testnek. A padlás ablakocskáját hó függönyzi el; ez az egy áll átjában a gyilkos hidegnek. A szél most a lépcsőnek kerül; csak úgy döngeti rázza a kattogó ajtókat, a téglák nyílásain keresztül áramlik a hideg, a fagytól megdermesztett lélegzet hosszú szállakban bug köröskörül csillogó összevisszaságban.

Megjött a karácsony; azt hittem, hogy az én gyermekemnek is gyújthatok egy-két gyertyácskát. Délben azonban a karomba kapaszkodott a kis Irma; sápadt arcocskáját a köpenyembe rejtette. S mialatt odakint ajándékokat osztogattak a fenyőfa tündérvilága alatt, Irmácskát a vacskomra fektettem. Megbetegedett.

Ott álltam fekhelyénél, hallottam lázas, szaggatott lélegzetvételt s karácsonyi gyertya fényénél néztem a halálosbeteg gyermek lázas szemeibe; ekkor megvonaglott a megkövült, vén szív s mintha valami szelid tavaszi szellő lopódzott volna felé, a mely nem is szűnt meg; térdre kellett rogynom s hő imát rebegnem egyetlen gyermekem életben maradásáért.

Milyen rémes karácsony este volt ez! Ilyen ünnepestével csak a legszomorubbakat sújthatja a vég et.

Ma pedig a gyermek napfénye az életemnek.

Hanem azért jól tudom, hogy közel annak ideje, mikor ismét elhagyatva és életunottan zarándolok faluról-falura, járok házról-házra s

huzom nótáimat a kapuk előtt. Ez a gyermek előttem száll sirba! Tekintsen csak színtelen ajakára, sápadt arczára és a homlok erezetére. Éppen mint a sirok fölött nyíló violaké. Én azonban akkor sem zugolódom, ha a legrosszabb bekövetkezik.

* * *

Meghalt tehát.

Eszembe kellett jutnia a szép tavaszi napnak, melyen föltárta előttem szívét az aggastyán. — Midőn ablakomhoz léptem, megpillantottam a temetőbe sereglett népett; ott hullámzott a nyitott sír körül. Egyhanguan sirdogált a kis torony harangocskája.

Egy óra mulva roskatag aggastyán lépdelt a lejtőn lefelé, a mesgye mentén. A hátán vitte hegedűjét. A sors elrabolta mindenét. Nem maradt egyebe, mint a jobblétben való viszontlátás reménye!

Az aventini vak nő. (5)

Ki törődött véle, hogy eddig száz és száz zsidó pusztult el a legválogatottabb kínzások által, holott ártatlanságuk immár kinyilvánított! És most, hogy a valódi bűnösöket a vizsgálat kiderítette, újból kezdetét vette a vérfürdő, de sokkal borzalmasabb módon, mint előbb. A czirkusz hosszú arénájában egyik kereszt a másik mellé volt felállítva és sorba fügtek azokon a Názárethi Megfeszítettnek átkozott követői, hogy a lassu halálgyötrelem kínjait szenvedjék végig Alkonyatkor ismét kigyultak az eleven fáklák és Nero, ez a dühöngő örült, ennél rettenetes világitásnál s a haldokló keresztények jajszavaitól kísérve tette meg esti körsétáját a czirkuszban. A hagyomány szerint András apostol három napig csüngött a kereszten, míg végre a halál megszabadította szenvedéseitől. Hasonlóképp Nero szerencsétlen áldozatai is — férfiak és nők — napokig kinlódtak a bitófán s a fájdalomon kívül megszegyenítés is érte őket, a mennyiben fejjel lefelé szögeztettek a bitófára.

A zsidók buzgón segédkeztek a császári fogdmegeknek a keresztények fölkatatásában és vérpadra szállításában. A zsidóhól lett keresztények közül ugyszólván egy sem

kerülte el a vértanuságot és jó szerencse, hogy az evangélium magja akkoriban már a pogányok körében is gyökeret vert, máskülönben a kereszténységnek nyoma veszett volna a földön.

Augusztus vége felé járt az idő. Antiumnál a nap arany korongja ismét a tenger hullamaiba készült alámerülni és Plantilla ismét ott ült villája tornácán, a hol egy hónappal azelőtt gyermekeivel a naplementében gyönyörködött. De most, mint világtalan nem látott, csupán érezte az esti szellő enyhe fuvallatát, mely a tenger felől áramlott. De nem látta a part felé igyekvő halászbárkát s egyáltalán az ő sötét éjszákájára nem következett a rózsás hajnal.

Mikor a neroi keresztényüldözések első áldozatai mártiromságot szenvedtek, Plantilla, hogy Pálnak és Rebekának sorsát biztosítsa, elhárította, hogy visszatér Antiumba. Pál mindaddig nem egyezett bele a menekülés tervébe, míg Péter apostollal egyetemben nem gondoskodott előbb szorongatott nyája biztonságáról. Péter apostol Pudens szenátor házában talált oltalmat a salarii uton s így mindkét pástor élete egyelőre nem volt kitéve veszélynek.

Mondott este Plantilla növekvő türelmetlenséggel várta Pál visszatérését Rómából, hol három nap óta időzött. Már tegnapra várta megjöttét. Csak nem fogták el a császár emberei? Plantilla rémulve gondolt erre az eshetőségre. Pál, azalatt a néhány nap alatt, mióta házában tartózkodott, nagy hatással volt reá és teljesen megváltoztatta vallási felfogását és egész életnézetét. Igaz, ma még messze állott attól, hogy kereszténynek legyen, de mégis most érezte legjobban, mily veszteség volna ránézve, ha Pált kiszakitanák a köréből, a ki a bölcsesség szavaival annyi vigaszt hintett lelkére és szívére.

Plantilla már arra gondolt, hogy még az éjjel rabszolgát fog küldeni Rómába az apostol kipuhatolására, midőn Pál végre megjelent előtte és barátságosan köszönté őt.

Plantilla fel se ismerte volna mostani öltözkében az apostolt, hogyha

történetesen nem vesztette volna el szemévilágát. Csalódásig hiven utánozta a Kampagna pástorainak viselkedését. Lehajtott karimájú, ócska hegyes kalap volt fején. Vállára fehér bárányszőr borult, lábszárait pedig térdig barna kecske-irha fődte. Oldalát egy szíjon lógó tökből formált ívövedény verdeste; jobb kezében hosszú pástorbotot szorongatott. Ebben a megtévesztő külsőben indult el az apostol Antiumból Rómába, hogy a vatikáni czirkusz haldoklóinak vigasztal szolgáljon s az elhunytakat lehetőség szerint eltakarítani segítsen. Utjában nem egyszer találkozott Sándorral, a kovácsossal s noha ez tüzzel szimatolt utána, mégsem ismerte fel őt.

— Nemes urnő, — szólalt meg Pál apostol, — bizonynyal előbb várta megérkezésemet. Ámde igen komoly kötelesség tartott engem vissza Rómában, mely arra kényszerít, hogy idáig való vendégszeretetedet megköszönjem. Helyem és hivatásom mostanában a városban van, mig az Ur engem el nem szólít.

— Hogyan? — kiáltott föl Plantilla gondteljesen, — kiteszed magad a legnagyobb életveszedelemnek? Mi történt hát?

— Péter nincs többé! — felelte sóhajtván az apostol. — Midőn három nappal ezelőtt Rómába érkeztem, arról kellett értesülnöm, hogy őt elfogták és a vatikáni czirkuszban keresztre feszítették. Láttam őt, folytatta Pál, miközben egy könnyű gördült végig arcán, láttam a többi keresztények mellett a kereszten, fejjel lefelé. Végtelen fájdalommal letérdeltem melléje. Péter elhaló hangon így szólt: „Lábaimmal az ég felé szögeztek, hogy minél hamarabb megtaláljam az utat Mesteremhez.“ — Mikor aztán éjjel más keresztényekkel újból fölkerestem, már rátalált arra az utra. Holttestét leemeltük a keresztről és eltemettük.

Pál egy pillanatra szünetelt, miután a belső megindulás elnyomta hangját. De csakhamar erőre kapva, tovább folytatta:

— Immár érted tehát, nemes asszony, hogy a kötelesség engem az elhagyatott és erősen szorongatott

nyájhoz kétszeres a pástor helye, h... kezik.

— Ig... gem és Plantilla s a midő... hogy le... azt is el... Id... gamról, azonban gossága, lassa el... E sz... esuzott.

Plantilla gondolk...

— Ho...

kérdé ör... életvesze... Egy mun... külözese... mel me... Megfesz... vagy N... istenéért...

lt az ist... amott a... miért en... tőinek ö... kellett P... gyentelje... ad szab... szöloheg... gái anny...

Pál m... arról a r... ezen sza... keresztre... dent mag... Plantil... bekká ál... egy már... vezetett... apostol a... csendjéb... követte a... férfiak be... már rég... got. A r... tekintett... szobor m... a távolb... véttől ir...

nyájhoz szólít. Természetes, hogy kétszeresen óvatos leszek, de hiszen a pásztornak a juhok körül van a helye, ha azokat farkasok törnyékezik.

— Így hát a faképnél hagysz engem és gyermekeimet? sóhajtott föl Plantilla. Testi látásomat elveszítettem s a midőn már-már remélni kezdtem, hogy lelkem világossága kigyulad, azt is eloltja időelött a sors.

— Időről-időre hirt hallatok magamról, — vigasztalta Pál; — Ő azonban, a ki valóban a világ világossága, kegyelme sugaraival oszlassa el a sötétségedet!

E szavakkal az apostol elbucszott.

Plantilla magára maradván, mely gondolkodásokba merült.

— Honnan e férfiu bátorsága, — kérde önmagától, — hogy a kész életveszedelemnek odadobja magát? Egy munkában és szakadatlan nélkülözésekben eltöltött élet után örömmel megy a halálba a Nazarethi Megfeszítettért! Hol van Jupiternek vagy Neptunnak olyan papja, ki istenéért hasonló áldozatra képes? Itt az istenek a papjaikért vannak, amott a papok vannak Istenéért. De miért engedi meg ez az Isten követőinek oly véres üldöztetését, miért kellett Péternek, főpásztornak, szegyeteljes halállal meghalni? Miért ad szabadkezet egy zsarnoknak a szőlőhegy elpusztítására, melyet szolgálói annyi fáradsággal miveltek meg?

Pál még nem beszélt Plantillának arról a nagy titokról, mely az Ur ezen szavaiban rejlik: A midőn a keresztre fölmagasztalva leszek, mindent magamhoz emelek.

Plantilla levezettette magát Rebekka által falusi lakáshoz, ahonnan egy márvánnyal szegélyezett ösvény vezetett az országútra, a melyen az apostol a villát elhagyta. Az alkony csendjében a vakok éles hallásával követte az elhangzó lépéseket és a férfiak beszélgetését; Rebekka akkorra már rég nem hallott semminő hangot. A rabszolganő igaz részvétellel tekintett parancsolójára, a ki egy szobor merevségével állott helyén s a távolba figyelt. E perczen a részvételtől indittatván, szívesen áldozta

volna fel életét, hogy urnőjének a látást visszaszerezhesse. „De még boldogabb lennék, — gondolta magában, — ha életem árán egy másik, jóval becsesebb világosságot adhatnék neki!”

Rebekka nem sejtette, hogy mily közel állt ő ehhez az áldozathoz.

VI.

Pál magához vett némi frissítőt, a melyet sietve elkészített neki, és megindult Stephanus valamint több más keresztény rabszolga társaságában, kik egy darabig elkísérték, Róma felé. Az est ezalatt beköszöntött.

Még a villa közelében jártak, a mikor egyszerre egy csapat császári szolgálóval találkoztak. Pál tüstént felismerte vezetőjükben Sándort, a kovácsot, ez okból kellő elővigyázattal visszahúzódott társai mögé.

— Jó uton járunk nemes Plantilla villája felé? kérdezte a kovács.

— Igen, igen! kiáltották a rabszolgák, miközben alig tudták afölötti nevetésüket visszafojtani, hogy az a férfiu, a kit kétségkívül keresnek, pásztori öltözkéjében felismerhetlen maradt közöttük.

Sándor megszimatotha, hogy az apostol Plantilla antiumi villájában tartózkodik. Valamint azt is megtudta, hogy ott egy zsidóból lett keresztény rabszolganő is él és hogy egy bizonyos Stephanus s vele együtt mások Pál tanáihoz csatlakoztak. Micsoda remek fogás lesz itt!

Amint a fegyveresek a villához értek, először is a legnagyobb csendben és titokban a környéket vizsgálták át és miután hátul egy kis ajtóra bukkantak, Sándor oda két őrt állított. Néhányan a főbejárat előtt maradtak örökül, a többivel a kovács belépett a villába.

— Beszélhetek a ház urnőjével, nemes Plantillával? — kérde az Ostiariust, a ki fáklyával a kezében a jövevények elé lépett.

— Jőjj reggel újra! hangzott a felelet. — Ily késő órában szegény asszonyunk senkit sem fogad.

— Jelentsd urnődnek, hogy a császár nevében jöttem! szólt erre a kovács.

— Bizonyynyal a kártérítési összeget hozod magaddal a tüztől elszenvedett károkért, — jegyezte meg keserű gunnyal a kapus.

— Hogy mit hozok neki, azzal te ne törődj, — viszonzá nyersen a kovács. — De hogy urnődnek terhére ne legyek, azzal is megelégszem, ha Pálhoz vezetsz.

— Pálhoz? kérde az Ostiarius, mialatt Sándornak arczába világított a fáklyával. — Hát nem találkoztál vele utközben? Egy jó félórával ezelőtt ment vissza Rómába.

Sándor dühében rugdosni kezdte maga alatt a földet. Miért nem nézte meg jobban azt a társaságot, a melytől az utirányt kérdezte? A préda kisiklott kezéből s most már gondolni sem lehetett arra, hogy utolérje.

— Ugy hát urnóddal akarok beszélni! — mondá. — De gyorsan, a császár haragjára!

E szavakkal Ostiarius mellől a villa felé indult. A kapus azonban utána ugrott s az égő fáklyát elébe tartva, így mennydörgött:

— Maradj, ha életed kedves! Ha a császár üzenetet küld egy nemes hölgynek, a ki nem a zsidó fertályból való, hanem egy szenátor özvegye, nem olyan embert biz meg vele, mint te és nem ily késő időben. Itt megvársz engem addig, a míg urnómet megkérdem a továbbiak felől.

A hangos szóváltásra néhány rab-szolga előrejött és Sándor beláta hogy úgy kell lenni, a mint az Ostiarius mondotta.

UJDONSÁGOK.

A pápa aranymiséje. Szeptember 18-án lesz ötven éve, hogy X. Pius pápát pappá szentelték; de mert ilyenkor még rettenetes a hőség Rómában, ő szentsége úgy határozott, hogy ünnepies aranymiséjét majd november 16-án fogja bemutatni, mikor püspökké való felszentelésének huszonötödik évfordulását is ünnepelheti.

A kivándorlók orvosai. A magyar állammal kivándorlók szállítására szerződött Kunárd-társaság eddig csak akkor volt köteles a hajó-jára magyar orvost szegődtetni, ha ezernél több utasa volt. Minthogy újabb erősen megcsappant a kivándorlás, sohase jutott ennyi utas egy hajóra, sohase is volt orvos a hajón. A belügyminiszter megváltoztatta a rendelkezést és kimondta hogy minden hajón kell lenni magyar orvosnak, a ki Fiume és Amerika közt gyógykezelje tekintet nélkül az utasok számára.

Anyakönyvek felügyelése. A belügyminiszter Zeley Lajos osztálytanácsost megbizta, hogy körutazást tegyen az országban és mindenütt vizsgálja meg az anyakönyveket. Érkezését előre ne tudassa, a vizsgálatot akkor is tartsa meg, ha más miniszteri kiküldött épp előtte való nap járt ott. Ugy látszik, az ellenőroket is ellenőrizni kell!

Székelyek Londonban. Két derék és egészséges székely diák, névszerint Árkony Jenő és Borbély Lajos gyalogosan megtették az utat hazájukból Londonig. Harminczkét napig utaztak az apostolok paripáin és jó kedvben érkeztek meg az angol fővárosban.

A halott váltói. Drakulics Pál országos képviselő egy évvel ezelőtt öngyilkos módon vált meg az élettől. A kassai jelzalog részvénytársaság pedig most pörli egy váltóját, melyen azonban a kezések neve, köztük Fernbach Péteré hamisnak bizonyult. Miután Drakulics már nem állítható a földi igazságszolgáltatás elé, vagyon pedig nem maradt utána, a kassai pénzüntézet kárát nem téríti meg senki.

Birák sorsa. Egerben Csanády Ákos törvényszéki bíró ellen vádat emeltek, hogy egy ügyben megvesztegették a felek. Mäskor is megtette hogy a fölmentett vádlottakhoz levelet irt, melyben pénzt kért. Csanády hangoztatta ártatlanságát, de a szörnyü gyanu miatt inkább életétől is meg akart válni és revolverből mellébe lött. — Szatmárban Fésüs Endre járásbíró husz éves szorgalmas és iparkodó munka árán se tudta kiérdemelni, hogy előléptessék. Ujabb mellőztetése miatt annyira elkeseredett, hogy megháborodott az elméje. Beszállították a tébolydába, hol háromnapi iszonyu kinlódás után meg is halt.

A maroshévízi gyilkosság. A marosvásárhelyi törvényszék vádtanácsa hétfőn foglalkozott Pártos Gyula, Giacomuzzi gyilkosának ügyével. A vádtanács megerősítette a vizsgáló bírónak, a gyilkos fogvatartását elrendelő végzését.

Árviz Szatmármegyében. Szatmár vármegyében, az Avas környékén nagy felhőszakadások voltak. Vámfaluban öt ház és számos állat pusztult el; a vetés egészen tönkrement. — Szinyérváralja városát teljesen elöntötték a Határ és Szinér patakok; a városban métermagasságban áll a víz. A buzakereszteket az ár messze sodorta. A bikszádi vasuti töltést a víz több helyen elszakította; átszállással közlekednek.

A grófnő ékszerai. Berlinben hónapok előtt nyomtalanul eltűnt Wartensleben grófnőnek negyedmillió márká értékü ékszere. A grófnő a lopással egy Stégerné nevü öltöztetőnőjét gyanusította: de a lopást nem lehetett rábizonyítani. Ekkor a grófnő egy kutató-irodára bizta az ügyet. Innen pörrel, letartóztatással fenyegették Stégernét, sőt 10.000 márkát is ígértek neki, ha az ékszer

rejtékhelyét elárulja. A különben is megijedt Stégerné elhatározta, hogy inkább választja a 10.000 márkát, mint a börtönt s azért vőlegényének (az volt az egyik detektív) a titkot elárulta. Stégernét azonnal letartóztatták, a tiz ezrest pedig lesheti.

Elhunyt festőművész. Pálik Béla, a legkiválóbb magyar festők egyike, ki állatképeivel európai hirre emelkedett, e hó 27 én elhunyt. Szerdán délután temették el általános részvét mellett a fővárosi műcsarnokból.

Parcellázott nagybirtok. Néhai Wahrmann Mór, az ismeretes politikus, tudvalevőleg sokat vásárolt össze az Eszterházy-herczegek szabolcsi birtokaiából. Ezt a tizenhat községre terjedő uradalmat most az elhunyt leánya, Wahrmann René eladta egy részvénytársaságnak, amelynek élén Beszkid Antal szepesófaluasi ügyvéd áll; a vételár ha'millió korona. A birtokot parcellázni fogják.

A szerb trónörökös Buziás. Buziás fürdőhelynek érdekes vendége van: ott időzik György, Szerbia trónörököse. Az élénk, rokonszenves fiatal embert rendkívül megszerette a közönség. Kivált az lepte meg kellemesen a magyarokat, hogy a szerb trónörökös folyékonyan beszéli nyelvünket.

Gromon Dezső állapota. Az öngyilkossági kísérletet elkövetett Gromon Dezső báró állapota kielégítő. Már fenn jár s egy kis csuzos bántalmon kívül nem érez egyéb fájdalmakat.

Agyonszurt csendőr. Galcsik zentai csendőr több napi szabadságot kapott, hanem ennek leteltével nem akart a kaszárnyába visszatérni. Török őrsparancsnok egy csendőrrel fölkereste és mivel Galcsik az engedelmisséget megtagadta, Török Galcsikot keresztül szurta, úgy hogy azonnal meghalt. Törököt letartóztatták és megindították a vizsgálatot.

Gyilkos oláhok. Déváról jelentik, hogy Zsuzs József valediczi községi bírót halva találták a községi erdőben. A bíró testen külső erőszak nyomai voltak láthatók. A csendőrség megállapította, hogy Zsuzs Józsefet az oláhok folyton halállal fenyegették, mert a múlt képviselő-választások alatt a magyarok mellett foglalt állást. Nyomozzák a gyilkosokat.

A Szentháromság templom romjai. Két évvel ezelőt házat épített a budapesti Irgalmasrend a Margit-köruton: a telken emberi csontokra bukkantak építkezés köz-

ben. A *Nemzeti Múzeum* igazgatósága ásatásokat végeztetett a telken s csakhamar nagyobb darabokra tört sírköve bukkantak, amely — a felirat szerint — *Gerlelaki Sándor fia Bertalan* prépost sírját jelölte. Több sírt, kisebb-nagyobb érmet és használati tárgyat is leltek, de ami fő-

dolog, megtalálták az e helyen a XV. században állott *Szentháromság templom* falait. A nagyjelentőségű kutatásokról külön könyvben fognak beszámolni.

Kivándorlási ügynökök üzemei. Lelketlen emberek csapatostól szállítják ki a népet Amerikába

s hogy ebben a jövedelmes foglalkozásban a zsidók járnak elől, az magától értedődik. Legjobban Ung, Bereg és Zemplén vármegyékben öltött a kivándorlás iszonyú mérveket s kitént, hogy egy szervezett zsidóbanda csempészi ki fiainkat előbb Németországba s

Aranycsináló tudós (alkimista) a középkorban.

miután a német hatóságok nem ellenőrzik az Amerikába való kivándorlást, onnan szabadon jutnak ki az új világba. A budapesti rendőrség vette észre, hogy a nyugati pályaudvaron nagyon sok fiatal legény utazik Németországba. Kérdőre vette őket s ekkor kitűnt, hogy egy B. nevű faczér zsidópinczer szállítja ki őket; B. hurokra került s három hónapi börtönre és ezer korona pénzbüntetésre ítélték el. A nyomozást folytatni kezdték Ung, Bereg és Zemplén vármegyében s ekkor kitűnt, hogy ott Lichtmann Jakab és Frenkel Ignác nevű zsidó ügynökök üzik nagyban a lakosságnak Amerikába való csempészését, de sőt jegyzők és falusi bírák is vannak a bünszövetkezetben. A vizsgálat folyik; a három vármegyében eddig tizenegy kivándorlási ügynököt tartóztattak le.

Uralkodók találkozása. Vilmos német császár és Eduárt angol király augusztus 12-én találkoznak Hamburgban. Az angol királyi pár az ősszel ellátogat Berlinbe.

Villámsujtottak. Tamás Pál hajnoki földmivelő buzát fuvarozott haza, mikor a vihar utólérte és a villám agyonsujtotta. Kocsija, lovai is elpusztultak. Ugyanaz a vihar Moholon is dühöngött, ott Onody Péter gazdát ölte meg a villámcsapás.

Verekedő ügyvédek. Majlaender Mihály és Breilich Ferencz fiúmei ügyvédek (az elébbi polgármestere is volt a magyar kikötőnek egy időben) tavaly télen egy törvényszéki tárgyaláson összeverekedtek. A királyi tábla most ezer-ezer korona bírságra ítélte őket.

A hűtlen sáfár. Haller József udvari tanácsos többféle szabálytalanságot követett el mint az Eszterházy-uradalmak jószágkormányzója. A herczeg e miatt nyugdíjazás nélkül nyomban elbocsátotta szolgálatából.

Leánykereskedő szülők. Copronó francia város hajóállomásán e hó 25-én meglepetve látták, hogy e nap sok ifju leány és nő vált jegyet az *Isle de Panay* nevű gőzösre. Vizsgálatot indítottak s csakhamar kitűnt, hogy a szép nőket *szülők* adták el egy leánykereskedőnek, az pedig *Kuba* egy nyilvános hazába szállította azokat. A leányokat a hatóságok nyomban visszazállították szülőikhez s ezentul szigorubban vizsgálják meg a gyarmatok felé induló hajókat.

Az aranycsinálás.

Ha a szekesiőváros utczáin hemzsegő tömegben végig tekintünk, a a nép ezreinek gondterhes arczáról leolvashatjuk, hogy valamennyit az élet, a megélhetés súlyos gondja űzi előre és előre. Ha pedig valami titkos erő birtokában a szívek mélyére tekinthetnők, megtalálhatnók a meggazdagás, a mai értelemben vett aranycsinálás sivar és mohó vágyát. Korunk nagy szenzációit — bűneit és bukásait — ez az aranycsinálás idézi elő s annak áldozatai a szédelgő bankár, a kis vagyonszáját reá bizott katonatiszt vagy sikasztó hivatalnok, a hamispénzgyártó, a monte-carlói esikorgó asztal rabja, a százféle spekuláció vakmerő kalandora és az aranyat nem a becsületes akarat és veritékes munka, szorgalommal párosult tehetség lassu, de tisztelretreméltó utjára, hanem hirtelen és mindegy, ha vakmerő bűnös fogások segítségével akarják felhalmozni.

Az „auri sacra fames“ az arany szent éhsége még néhány évszázaddal előbb is másként nyilatkozott meg. Az aranyat a szó teljes értelmében csinálták, az az csinálták volna, ha a természet tiltó törvényei már előre nem állanak tiltó szóval, lángoló pallossal a vakmerő vágy paradicsoma elé! De hát a tudomány, az észszerűség arra való, hogy értelmes kalandorok visszaéljenek vele, s a tudatlan, vagy legalább babonás ember pedig azt hiszi, hogy az ő kedvéért a végzet kivételeket engedélyezhet, sőt csodákat fog előidézni.

Hát rajta, csináljunk aranyat, agyagból, rézből olomból, ezüstből és az ég tudja még, miféle az aranytól távol eső, nála mindenestire értéktelenebb, olcsóbb anyagból. Az aranycsinálót tehát el kellett látni a szükséges anyagokkal és emellett pénzelték is, az ő, — hogy népszerű kifejezéssel éljünk — *balekjai*. Párisban most ütök bittal a nyomát *Lemoine* urnak, a ki el tudta hitetni a világgal, hogy gyémántot tud csinálni s magának is akadt hízszékeny pénzembere, ki vállalkozását finanszírozta, a míg a törvény hurrkára nem került a honnan ritka furfanggal ugrott meg.

Előbb a bölcsek követ szerették volna felfedezni az *alkimisták* — aranycsinálók — a többi ment volna magától, mert az volt a hiedelem, hogy a mihez a bölcsek köve hozzá ér, az arannyá vagy ezüstté változik s ezenkívül meggyógyítja az ember betegségeit. Az alkimisták nem igen

mentek szabadon működni, mert hiszen az aranycsinálás mesterségének felfödözése nem csak akkor, de ma is felbontaná a társadalmi rendet; az arany értéktelenné válnék. A kormányok üldözték őket. Azért a XVI. század végén valóságos titkos egyesületekbe verődtek. Mint a hogy ma a spiritiszták közé vegyült *Marconi*, a dróttalan táviratozás feltalálója, úgy lépett az alkimisták közé *Leibnitz*, a híres német bölcsész; úgy vélekedett, hogy a tévely utja vihet az igazság közelébe! Híres alkimista volt Theophrastus Paracelsus Bombastor, a ki könyveket irt az alkimiaról, Sant Germaine, a ki XVI. Lajos francia király udvarát is elbódította szédelgéseiével s oly végzetes szerepet játszott a szerencsétlen Mária Antónia királynő életében. Raymondus Lullusról azt beszélnek, hogy annyi aranyat tudott gyártani, hogy ő látta el orosz-lánzi Rikárd királyt a keresztény háború költségeivel. Ágost és Keresztély szász választófejedelmek szerencsés emberek, egy Schwärzer Seebold nevű emberük naponta 720 forint ára arannyal látta el őket. Egy Sommer nevű hollandus egy font agyagból egy lat aranyat fabrikált volna.

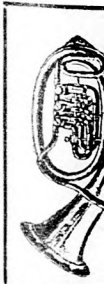
Magyarok, magyarországiak is foglalkoztak alkimiaival. A Mária Terézia császárné és királyné magyar testőrségének fényes írói tehetségei közé tartozott Bánóczy Sándor. Nagy költői talentum volt, ő azonban inkább a bibliai értelemben vett talentumok gyártásával: aranycsinálással foglalkozott szívesebben. Richthausen Konrád János kegyence volt II. Ferdinándnak; magyar bányagróffá tette meg. Chass néven báróvá nevezte ki. Ő is szorgalmasan gyártotta az aranyat, titkát azonban nem maga találta ki, hanem a híres Mansfeld tábornoktól csente volna el Győrben. Ez még Bethlen Gábor fejedelmünk birodalmát is megnyerte, de nincs följegyezve, hogy Bethlen is hitt volna az alkimiaiban? Mansfeld különben protestáns volt. Haddakat is gyűjtött, míg Wallenstein azokat szét nem verte.

Az alkimistákat — mai fogalmaink szerint — szédelgőknek tartjuk. Hogy mennyi volt ebben a babonás meszterkedésben az öncsalás azt nem tudjuk. S azt is csak a jövő fogja kideríteni, hogy volt-e az alkimisták jobb hizsemü részének próbálgatásaiban ha csupán szemernyi tudományos alap is?

Kerünk czimeket, hová mutatvány-számot érdemes küldeni.

Kriszt
A démo

Sz. Má
nak gyön
és a konf
28.): „Ez
a megfajt
ellenség
az ördög
lelkeket
jellemzi el
zásában
kedvüket.
be a dem
hogy a k
el, míg a
bujkáló el
a világo
gonoszt;
nek tetté
mikor má
a konkoly
ellenfélne
hagyni ke
kedni a b
ilyen jelle
hogy ellen
A péld
démont, r
Magvető
Jézus, ki
rek közé
hatalma
szándékáv
tehát azt
vetést. Ha
akkor kec
valamit n
céloz. Ne
bearatni,
szontalan
söket bef
megronta
riség tört
nekek fés

Krisztus és a démonok.

A démonok ellenséges indu- latu lelkek.

Sz. Máté evangélista közli az Urnak gyönyörű hasonlatát a buzáról és a konkolyról. Ott olvassuk (13, 28.): „Ezt az ellenség mivelte!” és a megfejtésben mondja Jézus: „Az ellenség pedig, ki a konkolyt hinti, az ördög!” Az Istentől eltaszított lelkeket tehát maga az Üdvözítő jellemzi ellenségnek, kik rosszak okozásában és ellenkezésben találják kedvüket. Éber ellenfélnek mutatja be a demont Jézus, mikor elbeszéli, hogy a konkolyt oly időben hintette el, míg a gazda szolgálai aludtak; bujkáló ellenfélnek mutatja, ki retteg a világosságot és sötétben miveli a gonoszt; alattomos ellenfélnek, akinek tettet csak akkor ismerni fel, mikor már felsarjadt együtt a jóval a konkoly is; nagyon rossz akaratu ellenfélnek, mert munkája nyomán hagyni kell a konkolyt együtt növekedni a buzával egész az aratásig Ilyen jellemzésből eléggé megtudjuk, hogy ellenfelünk a démon!

A példabeszéd úgy állítja elénk a demont, mint a magvető ellenségét. Magvető alatt pedig értendő maga Jézus, ki az Ur ígéit veti az emberek közé. Minthogy nincs akkora hatalma a démonnak, hogy rossz szándékával magát az Urat érje el, tehát azt támadja, ami az Uré: a vetést. Hacsak ronthat és rombolhat, akkor kedve kielégítést talált. Hogy valamit nyerjen is, arra nem mindig céloz. Nem akarja a vetett konkolyt bearatni, csak a buzát akarja haszontalanítani; nem akarja a bűnösöket befogni, csak a jókat akarja megrontani. Ezt bizonyítja az emberiség történelme: a hívők közé eretnekek fészkelődnek; a szentek közé

nagy bűnösök; a békés együttlétbe harcot vegyit, a gyanutlanok közé kárt. Megmondta Jézusunk, honnan van a hazugság és ravaszság a világban: „Az ördög a hazugság atyja!” (János 8, 44.) ezzel úgy van odaállítva a démon, mint ki elsőnek használta ajkát hazugságra e világon. Azóta is minden hazugság az ő műve, és miatta marad meg a világvilágban minden ferdítés, csürés-csavarás, tagadás és igazság-gyűlölet. Így ismerte a demont az apostol is, mikor mondotta: „A hamis próféták egészben hasonlítanak Krisztus apostolaihoz; és Sátán maga is felölti a világosság angyalának köntösét alnokol.” (II. Kor. 11, 13, 14.) Igazság és jámborság álarca alatt férkőzik az emberhez és csalja meg a hiszékenyt. Kezdetben vala az igazság és a jóság; később jött az ellenség és hintett közéje konkolyt. A hazugság az, ami utóbb jött, később született. Isten teremtése zavartalan jó volna, ha a démon keze bele nem játszott volna. Hazugságnak és tévelynek Sátán az oltalma és terjesztője!

Konkoly, gonoszság, tévely és hazugság lesz, míg a világ lesz. Krisztus mondja, hogy az utolsó ítéletig lesz. Azért a fenti példabeszéd egyuttal jövődőlés is az egyház sorsáról. Mert a Megváltó előre látta, hogy mennybemenetele után szakadások és tépések fognak beállani az egyházban (melyek azonban mindig az igazság örve alatt lépdenek föl) azért még világosabban beszélt: „Őrizkedjete a hamis prófétáktól, kik bárány bőrben járulnak elétek, de belülről ragadozó farkasok!” Tehát jönni fognak a hamis próféták! Azért iktatta még szavai közé a kedvenc tanítvány is: „Szeretteim! ne higgyetek minden szellemnek, hanem

vizsgáljátok a lelkeket, hogy Istentől való-e, mert ezer és ezer hamis próféta ment ki a világba!” (I. Ján. 4, 1.)

Mtkor sz. Iréneus a keleti és nyugati eretnekségek ellen „Adversus haereses” című irásában hadat kezdett, így nyilatkozott: „Aki rajzolni tud, egyazon vonalából megalkothatja a király képét vagy a rókaét. Így a hamis próféta is, ha ismerős a szentírás szakaszaival, azokat olyképp tudja csoportosítani, hogy belőlük ne az igazi igazság világosodjék ki, hanem az általa feltalált új igazság!” — A kigyó hitelt állít hitelv ellen, erkölcsi tételt erkölcsi tétel ellen, egyházat egyház ellen: ezt a művet nevezzük gnoszticizmusnak! védi magát évszázadokon át fegyverrel és tüzzel, ezt nevezik keresztényüldözésnek. Hamis tanok és kárhozatos tételek által szakadást okoz az egyházban a démon, nevezik ariánizmusnak, nesztóriánizmusnak, jaunizmusnak, protestántizmusnak, akár mi másnak, például Mohamed vallásának. Az alacsonyabb néposztályt másképp mételjezi a démoni kigyó: először tudatlanságban tartja azokat, azután rossz erkölcsre és laza fegyelemre bírja, majd a mágikus tudománnyal, babonával, bűbájossággal tömi el fejüket, ismét a test kultuszára szoktatja őket. éppen úgy járván el manap köztük, mint járt a pogányok közt annak idején. Eszközei közt nem ritkán felismerjük a gonosz uralkodókat, a megrontott uri osztályt, a hamis tudósokat és a ferdítő bölsszésekét.

Amellett támad veszettül. Csak két példát. A negyedik század dualista bölcsői a mózesi törvényt (körülmetelést) is ördögi rendelkezésnek hirdették. Mikor pedig Wicleff Oxfordban összegezte az ő tévtanait, a

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

STOWASSER J.

császári és királyi udvari
HANGSZERGYÁROS

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 frittól teljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben

szerzetes életet mint Sátán művét pellengérezte ki. Tehát maga szépitésére kész sárba rántani a legtisztább dolgokat is!

Bár látszólag mindig új és új alakban lép fel Sátán az emberiség történetében, alapjában mindenkor csak mint Isten ellensége szerepel és mindenkor rosszalja a jót, vivja az erkölcsöt, tiporja az üdvöset. De legkivált Jézus ellen harcol és e célra hálózza be leginkább a halhatatlan lelkeket. Mikor Jézus a démonoknak parancsolt és azokat a megszállva tartott emberekből kiützte, akkor azzal támadtatta Jézust a gonosz lélek, hogy voltaképpen csak egyedül ő vele czimborál, azért van hatalma a kisebb démonokon. Jézus mindjárt felelt az ellentmondóknak: „Atyátok az ördög!” vagyis ti vagytok bensőbb viszonyban velem, nem én! És kijelentette, hogy ki az ő hatalmát a démon fölött tagadásba veszi azvét a Szentlélek ellen. A farizeusoknak pedig szemükre hányta, hogy azért nem hallgatnak az ő szavára, mert nincsenek Istentől. Fel is szólítja őket, hogy higgyenek a műveinek, ha már szavainak nem akarnak hitelt ajándékozni. És mondotta, hogy annál nagyobb a bűnük (a hitetlenségük vétke) mert hogy ő olyasmiket cselekedett körükben, mit azelőtt senkitől sem tapasztaltak. Mikor a Megváltó egy izben szombatnapon gyógyította meg a nyomorékot, a farizeusok szemrehányással illették őt az ünnepnep czimén. Jézus fényesen védekezett a túlzott vád ellen és kárhoztatta a rigorózus felfogásukat, mert ezt is Sátán sugallatának ismerte föl.

Anyyira jól ismerte a démon szókásait, hogy egyetlen mozdulata sem kerülte ki figyelmét. Mikor például előre elbeszélte tanítványai előtt a rettenetes kinokat és halált, mi áraszik az emberiség megváltásának,

szent Péter fájdalmasan felkiáltott: „Ah Uram, ne érjen téged ily sors!” de a Megváltó mindjárt felfogta, hogy e szót nem más, csak a Sátán sugta Simon-Péternek, tanítván őt, hogy ne gondoljon Isten ügyére, hanem csak emberileg gondolkozzék. Az áruló Judást így jellemezte az apostolok gyülekezetében: „Egy közületek az ördög!” Igen, mert a haszonlesés és a kapzsiság kötelékénél fogva leláncolta őt maga számára a Sátán. Hogy azonban nem mindig ilyen csufok az ő lánczai, megtudjuk szent Pál történetéből, a ki a korinthusi vérfertőzött majdnem bocsánat nélkül kívánta hagyni. Nagyön választékos az a konkoly, melyet a démon a tiszta buzába (hitbe és erkölcsbe) kever. Állandóan és szünet nélkül vijja az Isten országát és rontja az Urnak ügyeit. De ez a gyűlölet nem tisztán lelki tulajdonságuk, hanem mintegy a hivatásukból folyó, szinte természetes modoruk, mert mindenkor szemben kell találniok magukkal az Urat. Még ha akarnának és törekednének is másra, akkor se tudnának más lenni, mint Isten ellenségei.

A magvetőről mondott példabeszéd azonban nemcsak mint Istennek, hanem mint az emberiségnek ellenfelét is bemutatja a demont. Alig hogy elhangzik az isteni ige, nyomban jelenik meg a Sátán és szórja a vetett magot, hogy hatását csökkentse. Hogy az emberek ne higgyenek és ne üdvözülhessenek. A közönyös és érzéketlen embert jelképezi a keményre taposott út. Hogy az ilyenek számára nincs mentesség, azt a démon művének tanítja Jézus, mert ő veszi el szemük látását, ő fosztja meg őket a fül hallásától, nehogy az evangelium sugara szívükig elhasson.

A szentatyák is mindenkor mint az ember ellenségét ismerték és is-

mertették a demont. Nagy szent Gergely pápa például így ír róla: „Nem elég a mennyei vágyódást a Sátán elől megóvni, hanem emberi dicsérettől is ovakodni kell. Életünk voltaképp csak vándorlás az örök hazá felé, de ez uton úgy se settenkednek ránk a gonosz szellemek, mint rablók a kalmárra utjában.” Jézusunk intett éberségre a gonosz lélek ellen, ezt poitiersi szent Hilárius így egészíti ki: „Ovakodjunk a tolvajtól és ki más e tolvaj, mint Sátán, ki lelkünkre les, jobban mint vagyonunkra a legkapzsisabb rabló?!“

Hogy mennyire határtalan a démon ember-gyűlölete, azt Jézustól tudjuk meg, a ki mondotta: Embergyilkos az ördög kezdettől fogva! (János, 8. 44.) Ez a mondat megvilágítja a Genézis harmadik fejezetét, hol a kigyó Évát csábítja. A ravasz állat a gyengébbik emberi felet választja ki; a nőre veti hálóját nem a férfiúra. És éppen a gyengébbik félnél irányítja nyilait az észbeli ténre, tehát a hol még gyengébb. Kikezdi őt a legkényesebb ponton: Isten igazságosságában gyökerező jó hit akarja megingatni. Miután ő maga kiszakadt az igazságból, most már az embert is abból akarja kiszakítani. Gyanút kelt bizalmatlanságot sugall, büszkeségre épít és érzékiségre számít. Mind ezen kárhozatos tulajdonságok nem voltak meg Évában, csak a Sátánnal folytatott tárgyalás után voltak benne feltámasztva. Joggal nevezzük tehát Sátánt, az emberi ivadék megbecstelenítőjének. A kigyót használta eszközüül, hogy a jóra szánt emberi nemet megzavarja és Isten tervét keresztül vonja, a mennyire ez már tőle függhet.

Az ember hallhatatlan volt akkor és az is maradt volna, ha a parancsolatot megtartja. De Sátán irigysége által ránk következett a halál.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására. Az intézet rendelkezése kizar minden nyereszkesedést, mert is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínerre kiküldi, ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönök engedélyezését, melyekről szóló prospectust az igazgatóság (Budapest, V. Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közremüködésének előnyei. 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereség részesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztettek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A járadék **utólag** fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adathak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetett ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Összülőinket és ivadékukat halálnak törvénye alá rendelte a Mindenható, miután a parancs megszegése által meg volt az első bűn. Tehát ki más ölte meg az embert, mint Sátán? Bűnre csábította az összüléket, azok terhét öröklé az ember, maga is bűnre hajlik. Elkövet vétkeket személyesen és meg kell halnia. Testben és lélekben megölte Sátán az embert. Esküdt ellenségünk biz ő, ki szünetlenül körüljár keresvén, kit nyeljen el bő torka. Mert végső célja, hogy az egész emberi nemet kiirtsa. Azért is tart folyton szemlét hogy hol szaporíthatja bajainkat és bűneinket. Munkája révén borzasztó állapot támadt az emberiség nagy családjában. Lássuk csak a pogányság bálványozó borzasztóságait, mikép nyomorították meg magukat testben, levagdalták tagjaikat, kiirtották erőiket, férfik kitépik a fajfenntartást, asszonyok az emlőt, hogy utódot ne kaphassanak, együtt öngyilkolják egymást, és nevezik mind ezt — istentiszteletnek! áldozatnak! hódolatnak! Másutt rabszolgaságba vetik az embertársat, tömeges gyilkolásban kivégzik, avagy állaténál is rosszabb sorsba döntenek, és ezt nevezik — imádásnak! urszolgálatnak! engesztelésnek! Valóban, emberi agy annyira gonosz nem tud lenni, csak rossz szándéku és engesztelhetetlen ellenségtől származhatnak ily elfajulások, minő a démon!

Mikor a gérazének földjén Jézus kiütötte a démont az emberekből, a dísnókban vett az szállást és a kínzott állatok mind a víznek rohantak, abba is fuladtak. A lakosság nem is kívánt többé Jézustól egyebet, mint hogy hagyja el határukat, mert nem jők a jelenségek, mit tanítását kísérik. Ebből is látjuk, mennyire ellensége a démon az embernek és hogy a hol csak lehet, ártékony ő. Mindenre kész és mindenre kapható, ha csak reménye támad, hogy az emberi lelket konfundálhatja és örök boldogsága elé akadályt gördíthet. Ezért mondotta Jézus előre apostolainak, hogy megrostálni fogja őket a démon. Vagyis összeviszza rázza őket, meg és fel forgatja lelkük világát. Anyagi eszközökben is akadá-

lyokat támaszt ellenük. Ime, mikor sz. Pál egy izben Teszalóniába menne, a démon azzal hiúsítja meg a tervbe vett apostoli utat, hogy ott hon Pál ellen tüzeli a zsidókat, kik elfogják és lakat alatt tartják.

Az egyes embert is kinokkal zaklatja. Az evangéliomok elmondják, hogy a Jézus elé hordott betegek mily mekkora kinokat álltak ki, mert hogy megszállva tartja őket a Gonosz. Rázás, tépés, a tagok nyomorítása, a bőr kiütései, a szervek bomlása: ezek az ő alávalóságának fegyverei. Ismét halljuk, hogy vízbe és tűzbe kényszeríti áldozatait, tehát eléhiv számukra olyan állapotot, melyben életük veszedelemben forog. Mondhatjuk:

Olyan elszánt ellensége embernek a démon, hogy semmi uttól, semmi eszköztől meg nem riad, ha neki árthat.

Jézus kimerítő tanát, melyet nyújtott a démonról, formákba szedte egyházunk az ugynevezett rólvasásokban és tüzésekben. És a tridenti zsinat is ilyen szöveget iktatott az utolsó kenet szentségének tétele közé:

„Ha már az ősi ellenségünk minden napon és minden órában lesi, hajszolja az alkalmakat, hogy nekünk romlásunkra váljék, leginkább megfeszíti minden erejét és harcza viszi egész fegyvertárát, hogy bukásba rántsion és lehetőleg megingassa az Istenbe vetett bizalmunkat abban a fontos pillanatban, mikor észreveszi, hogy lelkünk elválék a testünktől!“

NÉPEK, NEMZETEK.

Az alkotmányos Törökország. Mialatt az u. n. „művelt nyugat“ s általában a szabadabb politikai élet levegőjét szívó országok kezdenek sok kivétőt találni a parlament, a népképviselési rendszerben (így p. o. Franciaországban a korrupció szíjja, rágja a parlamentet, nincs különben Olaszországban, Németországban a császári szó ma is hatalmasabb a törvényhozás szavánál, hazánk és Ausztria parlamentjében

szintén honossá vált a mindenféle működést megemésztő obstrukció), addig, némely eddig parlament nélkül maradt s a császári szó által igazgatott népek (így Oroszország, Törökország és Perzsia) parlamentet követelnek s kisebb-nagyobb mértékű forrongásokat indítanak egy kis alkotmányosságért, vagy annak csak látszatáért is. *Törökországban* az ugynevezett „ifju törökök“ pártja állott az alkotmányos mozgalom élére. Említettük mult számunkban, hogy a mozgalom Macedóniában tört ki, hol az uj-török bizottság rövidesen hatalmába kerítette a kormányzókat. A szultán által oda küldött kormányzókat és vezéreket az uj-török tisztek a hadsereg és közönség szemeláttára egyszerűen lelőtték, a lázadás elnyomására küldött katonaság rendre átpártolt a felkelőkhöz. Az alkotmányos mozgalom terjedése végre megijesztette a szultánt s elhatározta, hogy eddigi, a nép által gyűlölt, kiszipolyozó és zsarnok tanácsadóit elküldi, azokat népszerű és becsületes államférfikkal helyettesíti. A szultán továbbá elhatározta, hogy *visszaadja országának a Rithád basa tanácsára, 1874-ben engedélyezett, azóta azonban visszavont alkotm. ny.* Ez óriási örömet keltett s helyreállította az ország békéjét, csak hogy ezuttal is bebizonyult, hogy az étvágy evészközben jön meg. A török nép most már többet akar; követeli most már a szultán környezetének megrostálását is, sőt feltámad a *külföldi hatalmak* ellen is, követelvén, hogy a macedóniai bandák megfékezése végett, a külföld által ott szervezett ugynevezett *reform csendőrséget* is távolítsák el. Ez a kívánság s általában a mozgalom növekedése európai bonyodalmakra vezethet.

A reváli találkozás. A lapok most közlik *Miklós* orosz czár és *Fallières*, a francia köztársaság elnökének a *reváli* találkozás alkalmával mondott pohárköszöntőit. Mindketten a két állam közt fennálló barátságot s Európa és a világ békéjének fenntartását hangoztatták.

Levágott fő a tengerben. A minap rémes fogása akadt egy a tengerben halászgató *trieszti* halásznak; nagy csomagot halászott ki a tengerből, abba pedig *levágott női fő* volt csomagolva. A törülközőn „J. F.“ monogram volt s a fejét burkoló kottalapra pedig „*födranbergi Födran*“ név volt ráírva. Ezen a nyomon elindulva, elfogtak egy *Triesztben* lakó *Födran* nevű hajóskapitányt. Ez tagadta a bűnt, de mikor a szobájában megtalálták a női

test többi részeit is, amelyeket egyenként akart a tengerbe dobálni s kistült, hogy nemrég nő-hang kiabált a lakásán segítségért, bizonyossá vált, hogy csakis ő lehetett a gyilkos. Azt is kiderítették, hogy a meggyilkolt nő *Fábry Lucia*, 30 éves énekesnő volt. Valószínű, hogy pénze és ékszerai miatt ölték meg s rabolták ki. Elfogták Lucia szállásadóját is. — *Födran* még mindig tagad; azt állítja, hogy Luciát más imádója ölte meg ez csempészte testrészeit a Födran lakására.

Nagy hajókatasztrófa. *Hongkongból* (Kinából) nagy hajókatasztrófa híre érkezik. Egy oda érkezett távirat szerint ugyanis *Kantonban* elsüllyedt a *Ginking*-nevű személyszállító hajó. Tizenkét személyt tudtak eddig megmenteni, *háromszáz utas még hiányzik.*

Szent Péter templomának orgonája. Az ember el sem hinné, hogy a római Szent Péter templomának eddig nem volt állandóan orgonája. Attól félték hogy a pompás festményeket elállaná s hogy kisebb fajta orgona nem hatolna el az óriási méretű templom minden zugába. X. Pius pápa most elrendelte hogy a templomban a helyfenségének megfelelő, óriási méretű orgonát állítsanak föl. A kiküldött bizottság úgy fog rendelkezni, hogy az orgona felállításakor a fentemlített hátrányokat kikerüljék.

Nem kell a rendjel. Kellemetlen meglepetés érte *Fallières*-t, a francia köztársaság elnökét, *Dánia* fővárosában, *Kopenhágában*. Körutjában ide is ellátogatott s amint illik, rendjelzapot zudított a dán főváros kitünőségeire. *Kaulsen* városi tanácsnokot is megkinálták a francia becsületrend keresztjével, ez pedig — *visszautasította.* *Kaulsen* ugyanis szociálista, így tehát elve ellen van a rendjelek viselése. A dán sajtó most erősen támadja a francia köztársaság dániai követét, hogy nem tájékozódott előre az iránt, hogy kinek lehet rendjelet fölajánlani és kinek nem.

Lourdes csodatétele. Párisban a napokban Amette érsek pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben a hitetlenekkel szemben tényekkel óhajta bebizonyítani azt, hogy hány beteg nyert testi gyógyulást a lourdesi Szűz Mária közbenjárása folytán. Ezen esetek megvizsgálására kánoni bizottságot küldöttek ki, amely megállapította, miszerint *Trouvé Klementin, Authierné, Wuiplierné, Brachmann Eszter és Franquishé* asszony súlyos szervi betegségekből (többnyire elfajult tuberkulózis) Isten akaratából, a *Szent Szűz* közbenjárására gyógyultak ki, tehát meggyógyulásaik csodatételnek tekintendők.

Ezen csodatevő helyre, ahol ezelőtt 50 évvel a boldogságos *Szűz Mária* megjelent, *Hock János* országgyűlési képviselő, kőbányai plébános lelkivezetése mellett zarándoklat rendeztetik folyó év szeptember hó 4-ére a boldogságos *Szűz* születése napjára. A zarándoklat iránt, amelynek — rendező bizottsága alig pár hete megalakult, oly nagy az érdeklődés, hogy a rendező bizottság már most lefoglalhatta az egész utvonatra a különvonatokat.

Jelentkezéseket elfogad és részletes felvilágosítással szívesen szolgál a *Szeptemberi Lourdesi Zarándoklat Rendező Bizottsága* (Budapest, IV., Galamb-utca 4. I. em.).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. Borza. Legközelebb meglesznek a kinevezések. — **B. M.** Mossa meg a fejét hetenkint kétszer este jól erősen langyos szappanos vízzel, attól szűnik a korpaképződés. — **Sz. V.** A kereskedelmi miniszter októberig nem fogad. — **P. J.** Köteles az adót megfizetni. — **Szaka-dáti olvasó.** Nem lehet fellépni a kincstár ellen; a fa árát bizony magasra tartják, de ügyvéd útján követelőzni, arra nincs jogalap. Fordultak már közvetlen a miniszterhez? Irják meg alaposan az eddigi eljárásukat s az ügy mai állását, hátha ki tudnék valamit jární a javukra. — **M. P. Vinga.** Milyen tanfolyamra akar menni? Ezt nem írta meg a kártyáján. — **P. I. Hosszapályi.** A miniszterelnök róm. kath., a kereskedelmi miniszter pedig luteránus. Kossuth Lajos születésnapja szeptember 17. — **Régi előfizető. Kethely.** 1. Ha valamelyik lapszám nem érkezik, tessék a postahivatalnál bejelenteni a reklamálást, ingyen köteles azt elintézni. 2. Hogy mennyi eleség kell a tenyészbikának, az az állat fajától, természetétől és sok mástól függ. Takarmánya csak a rendes, legfőlegbb hogy több gondal válogatják. Ridegen sohase tartsa. 3. A Magyar Néplap naptára 1909-e rendkívül bő tartalommal készül; lesz benne gazdasági oktató cikk is körülbelül 50 oldal. — **Többeknek.** Hogy az előfizetési összeg beérkezett, azt nem nyugtázhajuk mindenkinek külön. A postai vévényt minden esetre meg kell őrizni egy évig. — **Gy. Zs.** November végéig van kifizetve a lapja. — **P. J. Atya.** Az öné pedig az év végéig. — **Szolgyva.** Kérvényét átadtuk az intézeti igazgatóságnak, melynek czime Hold-utca 19. Majd onnan kap értesítést a vizsgák napjáról. — **J. Zs.** Elhet a perujtás jogával. — **A. K. Szombati.** Ház és föld tovább is épp úgy foglalható, mint eddig! erre vonatkozik az új törvény nem tartalmaz semmi rendelkezést.

KÖZGAZDASÁG.

A községi közmunkáról. A kormány egy eset kapcsán kimondotta, hogy a községi közmunkának természetben lerovandó részét csakis a helybeli vagy helyközi utak karbantartására szabad felhasználni; a váltásösszeget pedig tisztán a községi utakra kell fordítani. Más célra a községi közmunka vagy annak váltása egyáltalán nem fordítható.

Foglalás a közlegelőből. A földmivelési és az igazságügyi miniszterek egyetértőleg kimondták, hogy ha a közlegelő tulajdonosai közül valamelyik az őt illető osztatlan hányadrész fejében egy darabot önhatalmulag elfoglal, az birtokháborítást követ el, melyet bírói keresettel kell megtorolni. Ha a többi közös birtokos nem akar a bírósághoz folyamodni, akkor a földmivelési miniszter maga indít pört a háborítást miatt.

Május elsejének ára. A kereskedelmi miniszter kiszámította, hogy a május elsejére erőszakolt munkásünnep mibe kerül a munkásoknak és mibe a közgazdaságnak. Az idén mintegy 151.000 munkás tartott szünetet május elsején. Kevesebb, mint más években. Inkább csak a fővárosiak szünetelnek, a vidékiek közül kevesen, azok is jobbadán félelem miatt. A fővárosi munkásvilág fele része nem dolgozott május elsején. Az ipari és közlekedési vállalatok kárát alig lehet megszámitani, de a munkások bérvésztése e napon kitétt 636.548 koronát.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 36.60, egyes 36.20, kettes 35.40, hármas 34.60, négyes 34.20, ötös 33.80, hatos 30.60, hetes 29.40, nyolczas —, F. —, G. —.

Buza ára e héten nem változott.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr,
Tiszavidéki	78	23.10 — 23.50
"	79	23.40 — 23.80
"	80	23.65 — 24.15
Pestvidéki	78	22.90 — 23.30
"	79	23.20 — 23.60
"	80	23.40 — 23.80
Bánsági	78	23. — 23.40
"	79	23.30 — 23.70
"	80	23.55 — 24.05
Bácskai	78	23.20 — 23.60
"	79	23.30 — 23.80
"	80	23.55 — 24.15
Fejérmegyei	76	22.30 — 23.70
"	77	23.35 — 23.85
Rozs I. rendű	19.10	— 19.30
" középrend.	18.80	— 19.10
Árpa takarm. I.	15. —	— 15.30
" " II.	14.60	— 15. —
Köles	11. —	— 12. —
Zab I. rendű . .	16.80	— 17. —
" II. "	16.20	— 16.60
Tengeri (belföldi)	15.40	— 15.60

Káposztarepce új 32.50 korona. **Burgonya** sárga 4.60–6. — korona, rózsza új 5–6.20 k. száz méter mázsánként. **Hagyma** ötven kilós zsákokban —. **Réti széna** 7.80–8.60 muhar 8.20–9.80; **zsupszalma** 6.40–6.60 alom 5. — korona métermázsája.

Disznózsir 100 kg. 1.38 K., szalonna 1.08 és 1.16 korona közt. **Háj** 1.36–1.44 a kilója; **füstölthús** 1.40–1.60 korona; **hazai sonka** 1.80–2.10 korona. **Teavaj** 2.80–3.10 korona; **főzővaj** 1.20–2.20 korona. **Tehénturó** kilója 18–28 fillér. **Tojás** ládája (1440 darab) 76–80 korona.

Országos zarándoklat Páduába Szent Antalhoz.

Főispitelendő Beer Károly cs. és kir. nyug. hittanár, őrszenimántoni plébános ur lelkivezetése mellett rendezti a

Páduai Szent Antal Lapja.

Utirány:

Budapest — Zágráb — Fiume — Velence — Pádua — Velence — Fiume — Zágráb — Budapest.

Indulás:

1908. évi október hó 1-én, illetve 2-án.

Részvételi árák.

I. osztály 210.— korona, II. osztály 160.— korona, III. osztály 98.— korona, mely összegben bennfoglaltainak: megfelelő osztályú összes vasúti és hajójegyek; az I. és II. osztályú zárandokok részére a hajón hálólhelyek: 4 napi lakás és ellátás és pedig Zágrábban ebéd, Fiumében, illetve a hajón vacsora, Velenczében reggeli, 2 napi ellátás Páduában, 1 napi ellátás Velenczében; kocsi, villamosok, vaporetok és gondolák költségei; belépő-díjak a nevezetességek megtekintésénél, kirándulások és a programmban megjelölt távolabb eső látványosságok költségei, végül: a technikai vezetés az egész utazás tartama alatt, Budapesttől—Budapestig.

Tudnivalók. A jelentkezés feltételei:

Jelentkezni mostantól kezdve egészen 1908. szeptember 15-ig lehet „Páduai Szent Antal Lapja” szerkesztőségénél, Budapest, VIII. ker., Köztemető-ut 8. sz. Jelentkezéskor 20 korona előleget kell beküldeni, a hátralékos összeg pedig 2—3 nappal az elindulás előtt lesz befizetendő ugyancsak a fenti szerkesztőségénél.

Podgyász.

Felkérhetnek az utazásnál résztvevők, lehetőleg csak egy, a vasúti kocsiiban elhelyezhető utipodgyászt magukkal hozni.

Idegen pénz.

Ezen utazásnál a zárandokoknak csupán kevés olasz pénzre lesz szükségük, miután a részvételi árában a külföldi tartózkodási helyeken való ellátás szintén bennfoglaltatik. Az utazás megkezdése alkalmával a vezetőségénél lehet idegen pénzt a napi árfolyam mellett beváltani.

Jelentkezési lap.

Beküldendő a

PÁDUAI SZENT ANTAL LAPJA szerkesztőségének

Budapest,
VIII., Köztemető-ut 8.

Résztevő neve:

Foglalkozása:

Pontos lakcíme: (helység, megye, utca, szám)

Bejelent-e utitársat?

Mi annak neve és foglalkozása:

Melyik osztályban utazik:

A személyenkint befizetendő 20.— korona előleget egyidejűleg postára tette, mikor?

Részvételi jegyét hová kívánja küldetni:

Kíván-e beváltani olasz pénzt:

Mennyit?

Hol óhajt a zárandoklathoz csatlakozni?

Van-e valami külön megjegyezni valója:

Kelt:

olvasható aláírás.

Szállodai elhelyezés:

Az I. és II. osztályú utasok a tartózkodási helyeken mindenütt előkelő szállodákban helyeztetnek el és pedig az I. osztályúak kívánatra egyenkint külön-külön szobát kapnak, a II. osztályúak kettesével (egymáshoz tartozók) lesznek egy-egy szobában elhelyezve. Az ellátás azonban mindkét osztályban teljesen egyenlő. A III. osztályú utasok szintén szállodákban helyeztetnek el és pedig 2—4 összetartozó személy egy-egy közös szobában.

Étkezés.

3-szor naponta, reggeli, ebéd és vacsorából lesz felszolgáltva. Az ételmezés amelyet a zárandoklat rendezősége nyújt, Zágrábban ebéd-dél veszi kezdetét és visszautazás alkalmával Velenczében a vacsorával szűnik meg.

Kivonatos program és tervezet.

1908. október 1-én Budapesten a keleti pályaudvarról este 10 óra 45 perczkor indulnak a III. osztályú zárandokok, mert a Magyar Állam Vasutak gyorsvonatain III. oszt. szakaszok nincsenek. Október 2-án Budapest-k.-p.-u. reggel 7 órakor indulnak az I. és II. osztályú utasok, Fiuméba érkeznek este 7 óra 59 perczkor, ahol csatlakoznak az előző napon elindult társasághoz és együttesen szállnak be a Velenczébe este 8 óra 15 perczkor induló hajóra.

Október 3-án megérkezés Velenczébe reggel 6 órakor, gondolákon partraszállás, reggeli, vaporeton kiszállás a pályaudvarra és 11 óra 30 perczkor továbbutazás Páduába. Páduában megérkezés után kocsiikon, illetőleg villamoson beszállítás a már előre kijelölt szállodákba. Az itt tartózkodás programját a rendezőség esetlehetesen fogja a társaságnak tudomására adni.

Október 5-én reggel 7 órakor elutazás Páduából Velenczébe, ahol délelőtt a város nevezetességeit (Szent Márk-templomot, Dogék palotáját sth.) fogják szakavatott vezetők bemutatni, délután pedig kirándulás a világhírű tengeri fürdőre: Lidóra. Este visszautazás Fiuméba. Itt a társaság feloszlík és a jegy érvényén belül kiki tetszés szerint haza utazhatnak a rendezőség től kézhöz kapandó vasúti jegyekkel.

A rendezőség fentartja magának a jogot a menetrenden netán szükséges változásokat eszközölni

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatása
vese- és hólyagbajoknál
Szénsavdús, kellemes, savanykású, vasmentesített.

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
Üdit, gyógyít!
Orvosilag ajánlva.

lvó-gyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Kapható Budapesten: Édeskúty L., ásványvíz-kereskedőnél valamint minden fűszer és csemegekereskedésben.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdít kezeség mellett.
Telefon 45-22.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértúlulás, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szív- R. B. 86967. sz. beri szervezetet megromlás, asztmatikus rohamok, rohanó betegségek ellen, gyomorgörcsök és egyéb görcsök, az étvágytalanság, a len. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz-öt éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az iródmunkában, s a velejő hat-fájásoknál, különösen ideg-bántalmaknál, a velők járó álmátlanság bajaiban; a rendetlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamosáram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egy felől szinte bámulatos sikerrel gyógyít; más felől a legháladatosabb ovószert az em-berre, betegségeket ellen, rohanó betegségek ellen, gyomorgörcsök és egyéb görcsök, az étvágytalanság, a len. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz-öt éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az iródmunkában, s a velejő hat-fájásoknál, különösen ideg-bántalmaknál, a velők járó álmátlanság bajaiban; a rendetlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamosáram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villa-

Oly betegségek ellen való, melyek 10 évnél nem hosszabbak. Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére
Müller Albert, Budapest, V/5., Vadász-utca 34. szám.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital *étvágy zavaroknál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *leg-egészségesebb* asztali és borvív. — Hathatós *somjcsillapító.* — Ovszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kívánatra telítés nélküli töltést is szállít a
Szt. Lukács fürdő Kútállalat Budán.

„Szt.-bukácsfürdő“ gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely
Természetes forró-meleg kén- és források, iszapfürdők, iszaporogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a
Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

Gazdáknak kiválóan fontos!

Jóvedelmüket a mesterséges **Paromii-tenyésztés** által tetemesen növelhetik. E célra **legjobb a szab.**

PARTMANN-féle CSIBE KELTŐ és NEVELŐGÉPEK, mert **kezelésük egyszerű, hatásuk biztos, olcsók, tartósak.**

Arjegyzékkel és utasítással készséggel szolgál a fentalálkozó és készítő:
PARTMANN JÓZSEF BUDAPEST: 192.

GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK.

magánjáró lokomoblok, használtak, gyárilag javítottak, kedvező fizetési feltételekre szállít

SEIFRIED HUGÓ, BUDAPEST, Katona József-utca 7.

Derűs képek.

Irta: **Maróthi János.**

Hirdetéseinket az olvasók szives figyelmébe ajánljuk!

Porszívó készülék eséplőgépre!

A port a gépből kiszívja és 30-40 méterre a levegőbe dobja, úgy, hogy az a cséplőtérrel egészen eltűnik. A munkások por nélkül dolgozhatnak. Portól mentes lesz a szalma és pelyva is, tehát dupla erejű takarmányt ad. Bővebb leírást ingyen küld

Harfmann Jakob mezőgazdasági gépgyára Uj-Verbászról.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Nagykikindai gyártmány Bohn-féle szab. bizt. átfedő-cserép 272. sz.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák.

50 millió évi gyártás a cs. és kir. szab. Bohn-féle bizt. átfedő-cserépekből, vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szab. bizt. átfedő-cserépek.
Legelőkelőbb, legszebb tetőzet. Képes árjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány szab. bizt. átfedő-cserép 253. szám.

Pázmány utca és iródlai vállalat Budapest, VIII., Köztemető-ut 8.

A tekni
lelkesedni
lág oszto
mányozha
ki van pró
hogya meg
gőt anny
nyas ker
utazni leh
tuk erre a
megjött l
hogya lehe
hajó meg

Nem fo
fűződik a
Bármilyen
dül ő talá
ezren. A
nek fia r
világ min
mit a nag
nyira ki v
probléma

Zeppelin
gel felszá
meg hivat
értőket. C
Mikor fels
talán ne
menni. Cs
léghen né
uta. Tizen
hajója a l
ponto-an
lyat feltal
peim gróf
Ebben
hordereje
hajó oda
gróf akarta